

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๘

ความเป็นมา

พระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๓๐ ได้มีผลบังคับใช้มาตั้งแต่ปี ๒๕๓๐ โดยได้มีการปรับปรุงแก้ไขไปแล้ว ๒ ครั้ง ในปี พ.ศ. ๒๕๔๒ และ ๒๕๕๐ นั้น ปัจจุบันสภาวการณ์ต่าง ๆ ได้เปลี่ยนแปลงไปมากทำให้สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (สำนักงาน ก.ล.ต.) ได้รับข้อคิดเห็นจากลูกจ้าง นายจ้าง กรรมการกองทุน สมาคมกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ และสมาคมบริษัทจัดการลงทุน

ต่อมา สำนักงาน ก.ล.ต. ได้แจ้งว่าคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ได้มีมติในการประชุมครั้งที่ ๑๒/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๕๕ เห็นชอบในหลักการให้แก้ไขพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๓๐ เพิ่มเติม ๒ ประเด็น เนื่องจากปัจจุบันประเทศไทยกำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสัดส่วนของผู้สูงอายุมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในขณะที่สัดส่วนของประชากรวัยแรงงานต่อประชากรวัยสูงอายุลดลงทำให้ผู้สูงอายุต้องพึ่งพิงตัวเองมากขึ้นและอาจเป็นภาระของรัฐบาลในการดูแลผู้สูงอายุ จึงมีความจำเป็นต้องส่งเสริมการออมแบบผูกพันในระยะยาว (Contractual savings) ให้มากขึ้นเพื่อให้ลูกจ้างมีเงินออมเพียงพอและต่อเนื่องสำหรับการดำรงชีพตลอดชีวิตเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุซึ่งไม่ได้ทำงานหรือทำงานไม่ได้แล้ว ประกอบกับที่ผ่านมาอุปสรรคเกี่ยวกับข้อกำหนดในการบันทึกรายได้ของกองทุนหลายนายจ้างไม่เหมาะสมกับลักษณะของสมาชิกกองทุนบางกลุ่ม และเป็นการส่งเสริมให้ลูกจ้างออมเงินได้มากขึ้นและออมเงินได้อย่างต่อเนื่องในระบบการออมแบบผูกพันระยะยาว (Contractual savings) ซึ่งการมีกฎหมายดังกล่าวจะช่วยให้ลูกจ้างมีเงินออมเพียงพอต่อการดำรงชีพตลอดชีวิตเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุได้อย่างต่อเนื่อง ตลอดจนเป็นการเพิ่มทางเลือกในการบันทึกรายได้ของกองทุนให้มีความยืดหยุ่นมากขึ้นและเหมาะสมกับลักษณะของสมาชิกกองทุน

พระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๓๐ ได้ประกาศใช้เป็นฉบับแรก ต่อมาได้มีการแก้ไขกฎหมายฉบับนี้ขึ้นอีกจำนวน ๓ ครั้ง คือ

๑. พระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒

๒. พระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๐

๓. พระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ได้ประกาศใช้เป็นฉบับล่าสุดและบังคับใช้จนปัจจุบัน ทั้งนี้สาระสำคัญของพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ทั้ง ๔ ฉบับมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. พระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๓๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๗ ตอนที่ ๑๖๐ ฉบับพิเศษ วันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๓๐ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๓๐ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรส่งเสริมให้มีการจัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพโดยความสมัครใจของนายจ้างและลูกจ้าง เพื่อประสงค์จะให้เป็นสวัสดิการแก่ลูกจ้างเมื่อออกจากงาน ตลอดจนส่งเสริมการระดมเงินออมภาคเอกชนเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งในการนี้สมควรวางหลักเกณฑ์การดำเนินการและจัดการกองทุนเพื่อให้กองทุนสำรองเลี้ยงชีพมั่นคงและเป็นประโยชน์แก่ลูกจ้าง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๒๐ แบ่งเนื้อหาออกเป็น ๕ หมวด มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔๓ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

หมวด ๑ การจัดตั้ง (มาตรา ๕ – มาตรา ๑๑) กล่าวถึงสาระสำคัญ ดังนี้

๑. ที่มาของกองทุน วัตถุประสงค์ของกองทุน การยื่นคำขอจดทะเบียนกองทุน โดยกองทุนที่ได้จดทะเบียนแล้วให้เป็นนิติบุคคล

๒. รายการตามข้อบังคับของกองทุน

๓. การจ่ายเงินสะสมเข้ากองทุน และกรณีที่นายจ้างส่งเงินสะสมหรือเงินสมทบเข้ากองทุนล่าช้า

๔. ให้กองทุนมีคณะกรรมการกองทุน ประกอบด้วยผู้แทนซึ่งลูกจ้างเลือกตั้งและผู้แทนซึ่งนายจ้างแต่งตั้ง และอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

หมวด ๒ การจัดการกองทุน (มาตรา ๑๒ – มาตรา ๒๒) กล่าวถึงสาระสำคัญ ดังนี้

๑. อำนาจหน้าที่

๒. การจัดการกองทุน และคุณสมบัติของผู้จัดการกองทุน

๓. ให้นายจ้างแยกบัญชีและเอกสารเกี่ยวกับการเงินหรือทรัพย์สินอื่นของตนออกจากบัญชีและเอกสารเกี่ยวกับการเงินหรือทรัพย์สินอื่นของกองทุนโดยเด็ดขาด

๔. การจัดทำรายงานแสดงยอดเงินสะสมของลูกจ้าง เงินสมทบของนายจ้างพร้อมทั้งผลประโยชน์ที่ลูกจ้างแต่ละคนจะได้รับ

๕. การยื่นรายงานหรือแสดงเอกสารฐานะการเงินของกองทุนต่อรัฐมนตรีตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

๖. การสอบบัญชี เสนอบคูล รายงานการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชี การพ้นจากการเป็นผู้จัดการกองทุนก่อนครบกำหนดสัญญา

๗. ลูกจ้างและนายจ้างจะขอตรวจดูบัญชีและเอกสารของกองทุน ณ สำนักงานกองทุนได้

หมวด ๓ การจ่ายเงินจากกองทุนและการเลิกกองทุน (มาตรา ๒๓ – มาตรา ๒๙) กล่าวถึงสาระสำคัญ ดังนี้

๑. การสิ้นสมาชิกภาพเพราะเหตุอื่นซึ่งมิใช่กองทุนเล็ก

๒. สิทธิเรียกร้องเงินจากกองทุนไม่อาจโอนกันได้และไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี

๓. เหตุการณ์เลิก กองทุนและการชำระบัญชีกองทุน

หมวด ๔ พนักงานเจ้าหน้าที่ (มาตรา ๓๐ – มาตรา ๓๑) กล่าวถึงสาระสำคัญ ดังนี้

๑. อำนาจนายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่

๒. การให้ นายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวแก่บุคคลที่เกี่ยวข้องโดยบัตรประจำตัวนายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้เป็นไปตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด ๕ บทกำหนดโทษ (มาตรา ๓๒ – มาตรา ๔๓) กล่าวถึงสาระสำคัญ ดังนี้

๑. การไม่ใช้ชื่อซึ่งมีอักษรไทยว่า “กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ” นำหน้า และ “ซึ่งจดทะเบียนแล้ว” ต่อท้าย หรือใช้ชื่อเป็นอักษรต่างประเทศ แต่ไม่ใช้คำซึ่งมีความหมายดังกล่าวในดวงตรา ป้ายชื่อ จดหมาย ใบแจ้งความหรือเอกสารอย่างอื่นเกี่ยวกับธุรกิจของกองทุน การมิได้ใช้ชื่อเป็นกองทุนตามพระราชบัญญัตินี้ การที่คณะกรรมการกองทุนใดไม่ปฏิบัติตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนด ผู้จัดการกองทุนไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของรัฐมนตรี หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๑ นายจ้างไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๕ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งขัดขวางหรือไม่ให้ความสะดวกแก่

นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๓๐ และคณะกรรมการกองทุนกระทำคามผิดตามมาตรา ๓๔ ต้องได้รับโทษตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนด

๒. ความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง มีอำนาจเปรียบเทียบได้ตามมาตรา ๓๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

๓. ความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้ามิได้ฟ้องต่อศาลหรือมิได้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการทำการเปรียบเทียบตามมาตรา ๔๒ ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจพบการกระทำคามผิด หรือภายในห้าปีนับแต่วันที่กระทำคามผิดเป็นอันขาดอายุความ

๒. พระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๖ ตอนที่ ๑๓๗ ก วันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๒ หน้า ๙

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เว้นแต่มาตรา ๔ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากการจัดการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนสำรองเลี้ยงชีพเป็นการประกอบธุรกิจการจัดการลงทุนประเภทหนึ่งซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับการประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ประเภทการจัดการกองทุนส่วนบุคคล ดังนั้น เพื่อให้การจัดการกองทุนดังกล่าวเป็นไปตามมาตรฐานและหลักการเดียวกันกับการจัดการกองทุนส่วนบุคคล รวมทั้งเพื่อบรรเทาภาระการจ่ายเงินเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพของนายจ้างและลูกจ้างให้น้อยลง สมควรปรับปรุงอำนาจของรัฐมนตรีและนายทะเบียนในการกำกับดูแลการจัดการกองทุนให้เหมาะสมยิ่งขึ้นและกำหนดให้การจัดการกองทุนดังกล่าวอยู่ภายใต้บังคับบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการจัดการกองทุนส่วนบุคคลตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๙ มาตรา มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกบทนิยามคำว่า “นายทะเบียน” ในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความตามบทบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้แทน

๒. ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความตามบทบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้แทน ซึ่งเป็นเรื่องให้ลูกจ้างจ่ายเงินสะสมเข้ากองทุนโดยให้นายจ้างหักจากค่าจ้างและให้นายจ้างจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนตามอัตราที่กำหนดในข้อบังคับของกองทุน

๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความตามบทบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้แทน ซึ่งเป็นเรื่องการให้รัฐมนตรีมีอำนาจและหน้าที่กำกับและควบคุมโดยทั่วไปเพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

๔. ให้เพิ่มความและให้ใช้ความตามบทบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้แทนซึ่งเป็นเรื่อง อำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนเป็นมาตรา ๑๒ ทวิ และมาตรา ๑๒ ทริ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๓๐

๕. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความตามบทบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้แทน ซึ่งเป็นเรื่องการจัดการกองทุน และหน้าที่ผู้จัดการกองทุน

๖. ให้ยกเลิกมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ และมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๓๐

๗. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๐ และมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน ซึ่งเป็นเรื่องการพ้นจากการเป็นผู้จัดการกองทุนก่อนครบกำหนดสัญญา และการแต่งตั้งผู้จัดการกองทุนใหม่

๘. ให้ยกเลิกความใน (๔) ของมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน ซึ่งเป็นเรื่องนายทะเบียนสั่งให้เลิกกองทุนได้ตามมาตรา ๒๗

๙. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน ซึ่งเป็นเรื่องการแจ้งให้นายทะเบียนทราบเมื่อกองทุนเลิกและการชำระบัญชี

๑๐. อำนาจสั่งให้เลิกกองทุนของนายทะเบียน

๑๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน ซึ่งเป็นเรื่องการแสดงบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้เป็นไปตามแบบที่นายทะเบียนประกาศกำหนด

๑๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน ซึ่งเป็นเรื่องบทลงโทษคณะกรรมการกองทุน

๑๓. ให้ยกเลิกมาตรา ๓๖ มาตรา ๓๘ และมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๓๐

๑๔. ให้ผู้จัดการกองทุนที่ได้รับแต่งตั้งให้จัดการกองทุนที่ลูกจ้างและนายจ้างตกลงกันจัดตั้งขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับจัดการกองทุนดังกล่าวได้ต่อไปอีกไม่เกินหนึ่งปี นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และให้นำบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้จัดการกองทุนและการจัดการกองทุน รวมทั้งบทกำหนดโทษในเรื่องดังกล่าวที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับมาใช้บังคับกับผู้จัดการกองทุนในระหว่างเวลาดังกล่าวเพื่อประโยชน์ในการควบคุมดูแลการจัดการกองทุน

๑๕. บทลงโทษ ผู้จัดการกองทุนให้เป็นไปตามที่พระราชบัญญัตินี้บังคับ

๓. พระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔ ตอนที่ ๑๐๐ ก วันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๐ หน้า ๖

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยกองทุนสำรองเลี้ยงชีพที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป สมควรแก้ไขเพิ่มเติมให้เหมาะสม โดยกำหนดให้โอนย้ายทรัพย์สินของลูกจ้างในกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพได้ และกำหนดให้กองทุนสำรองเลี้ยงชีพมีนโยบายการลงทุนหลากหลายเพื่อให้สมาชิกได้เลือกตามความต้องการ รวมทั้งกำหนดให้ลูกจ้างที่สิ้นสมาชิกภาพเนื่องจากออกจากราชการมีสิทธิเงินไว้ในกองทุนและลูกจ้างที่สิ้นสมาชิกภาพเนื่องจากการเกษียณอายุมีสิทธิขอรับเงินจากกองทุนสำรองเลี้ยงชีพเป็นงวด โดยลูกจ้างที่สิ้นสมาชิกภาพเพราะเหตุดังกล่าวยังคงเป็นสมาชิกของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพต่อไปได้ แต่ไม่ต้องจ่ายเงินสะสมและเงินสมทบเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพอีก ทั้งนี้ เพื่อสร้างความต่อเนื่องของการออมเงินโดยผ่านกองทุนสำรองเลี้ยงชีพและเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่สมาชิกของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๐ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๓ มาตรา มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “กองทุน” ในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน (มาตรา ๓)

““กองทุน” หมายความว่า กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ”

๒. ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “กองทุนนายจ้างเดียว” และคำว่า “กองทุนหลายนายจ้าง” ระหว่างบทนิยามคำว่า “กองทุน” และคำว่า “ค่าจ้าง” ในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๓๐ (มาตรา ๔)

““กองทุนนายจ้างเดียว” หมายความว่า กองทุนที่จัดตั้งขึ้นเพื่อลูกจ้างของนายจ้างเพียงรายเดียว “กองทุนหลายนายจ้าง” หมายความว่า กองทุนที่จัดตั้งขึ้นเพื่อลูกจ้างของนายจ้างหลายราย”

๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน (มาตรา ๕)

“มาตรา ๕ กองทุนจะมีขึ้นได้ต่อเมื่อลูกจ้างและนายจ้างตกลงกันจัดตั้งขึ้นและได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อเป็นหลักประกันแก่ลูกจ้างในกรณีที่ลูกจ้างตาย ออกจากงาน หรือลาออกจากกองทุน โดยลูกจ้างจ่ายเงินสะสมและนายจ้างจ่ายเงินสมทบตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของกองทุนนั้น ทั้งนี้ จะจัดตั้งเป็นกองทุนนายจ้างเดียวหรือกองทุนหลายนายจ้าง ซึ่งอาจมีนโยบายการลงทุนนโยบายเดียวหรือหลายนโยบายก็ได้”

๔. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๗/๑ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๓๐ (มาตรา ๖)

“มาตรา ๗/๑ กองทุนประกอบด้วยทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

(๑) เงินสะสมและเงินสมทบ

(๒) เงินทุนสำรองเลี้ยงชีพลูกจ้างตามมาตรา ๖ วรรคสอง

(๓) เงินเพิ่มตามมาตรา ๑๐ วรรคสาม

(๔) ทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้

(๕) ทรัพย์สินที่เกิดจากการลงทุนหรือดอกผลของทรัพย์สินในกองทุน

(๖) ทรัพย์สินของลูกจ้างที่โอนย้ายมาทั้งจำนวนจากกองทุนเดิมหรือกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ ทั้งนี้ การโอนทรัพย์สินดังกล่าวเข้ากองทุนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่นายทะเบียนประกาศกำหนด

(๗) ทรัพย์สินอื่นตามที่นายทะเบียนประกาศกำหนด”

๕. ให้ยกเลิกความใน (๘) ของมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน (มาตรา ๗)

“(๘) ข้อกำหนดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาในการจ่ายเงินเมื่อลูกจ้างสิ้นสมาชิกภาพ หรือเมื่อกองทุนเลิกตามมาตรา ๒๕ ทั้งนี้ ข้อกำหนดนั้นจะต้องไม่ตัดสิทธิของลูกจ้างโดยปราศจากเหตุผลอันสมควร”

๖. ให้ยกเลิกความใน (๑๐) ของมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน (มาตรา ๘)

“(๑๐) ข้อกำหนดเกี่ยวกับการประชุมใหญ่ หรือข้อกำหนดเกี่ยวกับการประชุมสมาชิกแยกตามนโยบายการลงทุนหรือตามรายนายจ้างในกรณีที่เป็นการจัดตั้งกองทุนที่กำหนดให้มีนโยบายการลงทุนหลายนโยบาย หรือกองทุนหลายนายจ้าง”

๗. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๓๐ ซึ่งถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒ (มาตรา ๙)

“มาตรา ๑๖ ในการลงทุนหรือหาผลประโยชน์ของกองทุน ให้ผู้จัดการกองทุนนำเงินสะสมและเงินสมทบไปลงทุนหรือหาผลประโยชน์ตามนโยบายการลงทุนที่ลูกจ้างได้แสดงเจตนาไว้ ในกรณีที่ลูกจ้างไม่แสดงเจตนาเลือกนโยบายการลงทุน ให้ลงทุนหรือหาผลประโยชน์ตามนโยบายเดิมหรือนโยบายที่มีความเสี่ยงน้อยที่สุด แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๗ ให้ผู้จัดการกองทุนจัดทำบัญชีเพื่อแบ่งแยกทรัพย์สินของกองทุนทุกกองทุน โดยให้บันทึกรายได้ และค่าใช้จ่ายของกองทุนตามประเภทของกองทุนดังต่อไปนี้

(๑) กรณีกองทุนหลายนายจ้าง ให้บันทึกรายได้และค่าใช้จ่ายของกองทุนตามส่วนได้เสียของลูกจ้างแยกตามรายนายจ้าง ทั้งนี้ รายได้และค่าใช้จ่ายของกองทุนดังต่อไปนี้ให้นำมาคำนวณเพื่อบันทึกเป็นรายได้ หรือค่าใช้จ่ายในบัญชีของลูกจ้างที่มีนายจ้างรายเดียวกัน

(ก) เงินเพิ่มที่นายจ้างจ่ายเข้ากองทุน

(ข) เงินสมทบและผลประโยชน์ของเงินสมทบที่ลูกจ้างซึ่งสิ้นสมาชิกภาพไม่มีสิทธิได้รับและข้อบังคับของกองทุนกำหนดให้เป็นของกองทุน

(ค) ค่าเสียหายหรือดอกเบี้ยที่กองทุนต้องชำระตามคำพิพากษาหรือคำสั่งศาล

(ง) เงินที่ตกเป็นของกองทุนตามมาตรา ๒๓ วรรคสี่

(จ) รายได้หรือค่าใช้จ่ายอื่นตามที่นายทะเบียนประกาศกำหนด

(๒) กรณีกองทุนที่มีหลายนโยบายการลงทุน ให้จัดทำบัญชีแยกทรัพย์สินของแต่ละนโยบายการลงทุนออกจากกัน ทั้งนี้ รายได้และค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นหากเป็นผลมาจากการจัดการลงทุนตามนโยบายการลงทุนใด ให้บันทึกเป็นรายได้และค่าใช้จ่ายในบัญชีของนโยบายการลงทุนนั้น ส่วนรายได้และค่าใช้จ่ายอื่นให้กระจายรายได้และค่าใช้จ่ายนั้นตามสัดส่วนของมูลค่าทรัพย์สินของแต่ละนโยบายการลงทุนและบันทึกเป็นรายได้และค่าใช้จ่ายในบัญชีของนโยบายการลงทุนนั้น”

๘. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน (มาตรา ๑๐)

“มาตรา ๒๓ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๓/๒ และมาตรา ๒๓/๓ เมื่อลูกจ้างสิ้นสมาชิกภาพเพราะเหตุอื่นซึ่งมิใช่กองทุนเลิก ผู้จัดการกองทุนต้องจ่ายเงินจากกองทุนให้แก่ลูกจ้างตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับของกองทุนและตามที่กำหนดในมาตรา ๒๓/๑ โดยให้จ่ายรวมทั้งหมดคราวเดียวภายในเวลาไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันสิ้นสมาชิกภาพ

ในกรณีสิ้นสมาชิกภาพเพราะถึงแก่ความตาย ถ้าลูกจ้างมิได้กำหนดบุคคลผู้จะพึงได้รับเงินจากกองทุนไว้โดยพินัยกรรมหรือทำเป็นหนังสือมอบไว้แก่ผู้จัดการกองทุนหรือได้กำหนดไว้แต่บุคคลผู้นั้นตายก่อน ให้จ่ายเงินจากกองทุนตามวรรคหนึ่งให้แก่บุคคลตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) บุตรที่ได้รับสองส่วน แต่ถ้าผู้ตายมีบุตรตั้งแต่สามคนขึ้นไปให้ได้รับสามส่วน

(๒) สามีหรือภริยาให้ได้รับหนึ่งส่วน

(๓) บิดามารดา หรือบิดาหรือมารดาที่มีชีวิตอยู่ให้ได้รับหนึ่งส่วน

ถ้าผู้ตายไม่มีบุคคลดังกล่าวใน (๑) (๒) หรือ (๓) หรือมีแต่ได้ตายก่อนให้แบ่งเงินที่บุคคลนั้นมีสิทธิจะได้รับให้แก่บุคคลที่ยังมีชีวิตอยู่ตามส่วนที่กำหนดในวรรคสอง

ถ้าผู้ตายไม่มีบุคคลผู้มีสิทธิได้รับเงินจากกองทุนตามวรรคสองหรือไม่มีทายาทตามกฎหมายแล้วให้เงินดังกล่าวตกเป็นของกองทุน”

๙. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๓/๑ มาตรา ๒๓/๒ และมาตรา ๒๓/๓ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๓๐ (มาตรา ๑๑)

“มาตรา ๒๓/๑ ในกรณีที่เงินกองทุนหลายนายจ้าง การคำนวณเงินผลประโยชน์เมื่อลูกจ้างสิ้นสมาชิกภาพ ให้ผู้จัดการกองทุนคำนวณเงินผลประโยชน์ของลูกจ้างดังกล่าวจากบัญชีส่วนได้เสียของบรรดาลูกจ้างที่มีนายจ้างรายเดียวกัน

ในกรณีที่เงินกองทุนที่มีหลายนโยบายการลงทุน การคำนวณเงินผลประโยชน์ของลูกจ้างที่สิ้นสมาชิกภาพ ให้ผู้จัดการกองทุนคำนวณจากทรัพย์สินในบัญชีของนโยบายการลงทุนที่ลูกจ้างรายนั้นมีส่วนได้เสีย

มาตรา ๒๓/๒ เมื่อลูกจ้างรายใดสิ้นสมาชิกภาพเพราะการเกษียณอายุตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในข้อบังคับของกองทุน หากลูกจ้างรายนั้นแสดงเจตนาขอรับเงินจากกองทุนเป็นงวด ให้ผู้จัดการกองทุนจ่ายเงินจากกองทุนตามเจตนาของลูกจ้าง โดยลูกจ้างรายนั้นยังคงเป็นสมาชิกของกองทุนต่อไปได้ตามระยะเวลาที่กำหนดในข้อบังคับของกองทุน แต่ลูกจ้างรายนั้นและนายจ้างไม่ต้องจ่ายเงินสะสม หรือเงินสมทบสำหรับลูกจ้างรายนั้นอีก ทั้งนี้ การรับเงินจากกองทุนเป็นงวดให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่นายทะเบียนประกาศกำหนด

มาตรา ๒๓/๓ เมื่อลูกจ้างรายใดสิ้นสมาชิกภาพเพราะออกจากงานไม่ว่าด้วยเหตุใด ลูกจ้างรายนั้นมีสิทธิคงเงินทั้งหมดที่มีสิทธิจะได้รับไว้ในกองทุน และคงการเป็นสมาชิกต่อไป โดยลูกจ้างและนายจ้างไม่ต้องจ่ายเงินสะสมและเงินสมทบเข้ากองทุน ทั้งนี้ ตามระยะเวลาที่กำหนดในข้อบังคับของกองทุน โดยระยะเวลาที่กำหนดไว้ในข้อบังคับดังกล่าวต้องไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันนับแต่วันที่ออกจากงาน”

๑๐. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน (มาตรา ๑๒)

“มาตรา ๒๔ สิทธิเรียกร้องเงินจากกองทุนตามมาตรา ๒๓ มาตรา ๒๓/๒ และมาตรา ๒๓/๓ ไม่อาจโอนกันได้และไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี”

๑๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๓๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน (มาตรา ๑๓)

“มาตรา ๓๕ ผู้จัดการกองทุนใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียนตามมาตรา ๑๒ ทวิ หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๓/๑ หรือมาตรา ๒๓/๒ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท”

๔. พระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอนที่ ๗๔ ก วันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๘ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยกองทุนสำรองเลี้ยงชีพที่ใช้บังคับในปัจจุบันมีบทบัญญัติบางประการที่ไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป สมควรแก้ไขเพิ่มเติมให้เหมาะสมโดยแก้ไขให้ลูกจ้างสามารถ

จ่ายเงินสะสมในอัตราที่สูงกว่านายจ้างจ่ายเงินสมทบได้ อันจะเป็นการเปิดโอกาสให้ลูกจ้างสามารถออมเงินได้เพิ่มขึ้น ในกรณีที่เกิดวิกฤตเศรษฐกิจ สาธารณภัย หรือเหตุการณ์ใดที่ส่งผลกระทบต่อสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังมีอำนาจออกประกาศให้ลูกจ้างหรือนายจ้างหยุดหรือเลื่อนการส่งเงินสะสมหรือเงินสมทบเข้ากองทุนได้ ปรับปรุงหลักเกณฑ์การนำเงินสะสมและเงินสมทบไปลงทุนหรือหาผลประโยชน์สำหรับลูกจ้างที่ไม่ได้แสดงเจตนาเลือกนโยบายการลงทุน ปรับปรุงวิธีการบันทึกรายได้ของกองทุนประเภทกองทุนหลายนายจ้าง และแก้ไขหลักเกณฑ์การจ่ายเงินจากกองทุนแก่ลูกจ้างที่สิ้นสมาชิกภาพเพราะออกจากงาน ให้สามารถขอรับเงินจากกองทุนเป็นงวดได้ รวมทั้งเพิ่มกรณีการโอนเงินไปยังกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพหรือกองทุนอื่นที่มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นหลักประกันในกรณีการออกจากงานหรือการชราภาพได้ ดังนั้น เพื่อให้เกิดความคล่องตัวและแก้ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานของกองทุนและเพื่อให้ลูกจ้างสามารถออมเงินได้อย่างเพียงพอต่อการดำรงชีพเมื่อชราภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๘ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๐ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์กรณีที่นายจ้างไม่ต้องจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพในอัตราไม่ต่ำกว่าเงินสะสมของลูกจ้าง เพื่อเปิดโอกาสให้ลูกจ้างสามารถจ่ายเงินสะสมในอัตราที่สูงขึ้นได้ โดยที่นายจ้างไม่จำเป็นต้องจ่ายเงินสมทบเพิ่มเติม (มาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง)

๒. กำหนดให้รัฐมนตรีมีอำนาจในการออกประกาศให้ลูกจ้างหรือนายจ้างหยุดหรือเลื่อนการส่งเงินสะสมหรือเงินสมทบเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพเป็นการชั่วคราวได้ เป็นเวลาคราวละไม่เกินหนึ่งปี ในกรณีที่เกิดวิกฤตเศรษฐกิจ สาธารณภัย หรือเหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ (มาตรา ๔ เพิ่มมาตรา ๑๐/๑)

๓. แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์และวิธีการนำเงินสะสมและเงินสมทบไปลงทุนหรือหาผลประโยชน์สำหรับลูกจ้างที่ไม่ได้แสดงเจตนาเลือกนโยบายการลงทุนไว้ (มาตรา ๕ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๖)

๔. แก้ไขเพิ่มเติมวิธีการบันทึกรายได้ของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ในกองทุนหลายนายจ้างเพื่อให้สามารถบันทึกรายได้ของกองทุนด้วยวิธีการที่เหมาะสมได้ (มาตรา ๖ เพิ่มมาตรา ๑๗ (๑) วรรคสอง)

๕. แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การจ่ายเงินกองทุนให้แก่ลูกจ้างกรณีทั่วไป (มาตรา ๗ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง)

๖. กำหนดให้ลูกจ้างที่สิ้นสมาชิกภาพเพราะออกจากงานเมื่อมีอายุไม่ต่ำกว่าห้าสิบห้าปีบริบูรณ์สามารถขอรับเงินจากกองทุนสำรองเลี้ยงชีพเป็นงวดได้ (มาตรา ๘ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๓/๒)

๗. กำหนดกรณีให้ลูกจ้างสามารถโอนเงินจากกองทุนสำรองเลี้ยงชีพไปยังกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพหรือกองทุนอื่นที่มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นหลักประกันในกรณีการออกจากงานหรือการชราภาพได้ (มาตรา ๙ เพิ่มมาตรา ๒๓/๔)

๘. กำหนดบทกำหนดโทษของผู้จัดการกองทุนในกรณีที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายกำหนดเพื่อให้สอดคล้องกับการเพิ่มมาตรา ๒๓/๔ (มาตรา ๑๐ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๕)

นางธิดารัตน์ อุจน์จันทร์ / จัดทำ